

ΟΙ ΑΝΤΙΛΗΨΕΙΣ ΤΩΝ ΚΥΠΡΙΩΝ ΝΕΩΝ ΜΕΤΡΑΝΕ

Cihan Dizdarođlu

Το δυναμικό της νεολαίας έχει γίνει το αντικείμενο μιας διευρυνόμενης ερευνητικής ατζέντας μεταξύ μελετητών και επαγγελματιών, παράλληλα με μια παγκόσμια αύξηση της κινητοποίησης των νέων. Ωστόσο, υπάρχουν ορισμένες χώρες παγκοσμίως που έχουν την τάση να υποτιμούν τις δυνατότητες της νεολαίας στους τομείς της πολιτικής, της κοινωνίας και της οικονομίας. Μεταξύ αυτών των χωρών είναι η Κύπρος, όπου οι φωνές των νέων αγνοούνται διαρκώς στις αντίστοιχες κοινότητες τους και σε ολόκληρο το νησί. Ο θεατρικός όρος *soliloquy* (μονόλογος)¹, αναφερόμενος στην «πράξη του να μιλάμε στον εαυτό μας», χαρακτηρίζει καλύτερα την τρέχουσα κατάσταση για τους Κύπριους νέους.

Είναι μια ασυνήθιστη και δύσκολη κατάσταση να είσαι νέος σε μια χώρα που έχει διαιρεθεί πολιτικά για περισσότερα από 55 χρόνια και σωματικά για περισσότερα από 45 χρόνια. Πολυάριθμοι παράγοντες, όπως η εκπαίδευση που βασίζεται σε εθνικιστικά αφηγήματα, το να ακούνε ηλικιωμένους να τους διηγούνται κακές τους εμπειρίες, το να γίνονται μάρτυρες εθνικιστικού λόγου στα μέσα μαζικής ενημέρωσης και την πολιτική σκηνή της χώρας και να βιώνουν καθημερινά τις πληγές του παρελθόντος, συνέβαλαν στην περιθωριοποίηση των νέων. Η σημερινή νεολαία της Κύπρου ταλαντεύεται μεταξύ των γεγονότων του παρελθόντος και της σημερινής πραγματικότητας ενός διαιρεμένου νησιού.

Παρά την αποτυχία αμέτρητων πρωτοβουλιών για την οικοδόμηση της ειρήνης και την κριτική για τις διαπραγματεύσεις των ελίτ πίσω από κλειστές πόρτες με το σκεπτικό «τίποτα δεν συμφωνείται έως ότου συμφωνηθούν όλα», υπάρχει ένας επίμονος δισταγμός για να συμπεριληφθεί το ευρύτερο κοινό - συμπεριλαμβανομένων των νέων και των γυναικών - στην ειρηνευτική

διαδικασία (Lordos, 2009; Lordos, Kaymak and Tocci, 2009; Jarraud, Louise and Filippou, 2013; Pimond et al., 2019). Όπως διαφαίνεται στην πρώτη Έκθεση για την Ανθρώπινη Ανάπτυξη (HDR) για την Κύπρο, που γράφτηκε περισσότερα από 10 χρόνια πριν, οι πολιτικοί δεν έδωσαν στους νέους καμία ευκαιρία να εκφραστούν ή να νιώσουν κάποια αισιοδοξία σχετικά με την ειρηνευτική διαδικασία - αγνοώντας να αφουγκραστούν τις αντιλήψεις και τις απαιτήσεις τους. Αντ' αυτού, οι Κύπριοι νέοι παρέμειναν παθητικοί θεατές (UNDP, 2009, σελ. 12 και 164). Από τότε υπήρξε περιορισμένη πρόοδος και αυτό σχετίζεται τόσο με την ευρύτερη ειρηνευτική διαδικασία, όσο και με όλα τα επίπεδα λήψης αποφάσεων.

Παραμένει η ανάγκη να επικεντρωθούμε σε συγκεκριμένες ομάδες, δηλαδή, Ελληνοκύπριους νέους και ηλικιωμένους Τουρκοκύπριους, καθώς αυτές είναι οι ομάδες που αντιστέκονται περισσότερο στη συμφιλίωση και στη βελτίωση της ποσότητας και της ποιότητας των επαφών μεταξύ των κοινοτήτων (Lordos, Kaymak and Tocci, 2009). Προκειμένου να κατανοήσουμε τις απαιτήσεις των νέων, η περιοδική διερεύνηση της στάσης και των τάσεων των νέων είναι ζωτικής σημασίας για να παρατηρηθούν τυχόν μεταβολές στις ελπίδες που υπάρχουν για το μέλλον, οι αντιλήψεις της άλλης κοινότητας, η ετοιμότητα για την ειρηνευτική διαδικασία ή / και η προθυμία να συνυπάρξουν οι δύο κοινότητες.

Αυτό το ενημερωτικό έγγραφο βασίζεται στα κύρια ευρήματα της έκθεσης πολιτικής «Moving Beyond Soliloquy: Youth Perceptions on Politics, Peace and Inter-Communal Contacts» (Πέρα από τον μονόλογο: Οι αντιλήψεις των νέων για την πολιτική, την ειρήνη και τις διακοινοτικές επαφές), η οποία δημοσιεύθηκε από κοινού από το Κυπριακό Κέντρο του Διεθνούς Ερευνητικού Ινστιτούτου του Όσλο για την Ειρήνη (PRIO) και το Ίδρυμα Friedrich Ebert. Τόσο η έκθεση όσο και αυτό το ενημερωτικό έγγραφο περιγράφουν λεπτομερώς τα ευρήματα τηλεφωνικών ερευνών που διεξήχθησαν ταυτόχρονα στην Κύπρο από την Noverna Analytics στη νότια πλευρά και από την Lipa Consultancy στη βόρεια, στη μητρι-

¹ Η λέξη «soliloquy» (μονόλογος) προέρχεται από τα λατινικά «soliloquium» που σημαίνει «μιλάω με τον εαυτό μου», από τα λατινικά solus - «μόνο» - και loqui - «μιλάω». Χρησιμοποιείται επίσης στη μετάφραση του «Liber Soliloquiorum», ένα σύγγραμμα του Αυγουστίνου στα Λατινικά (Etymonline, 2020)

κή γλώσσα κάθε κοινότητας². Αυτό το ενημερωτικό έγγραφο αποτελείται από τρία μέρη: τη νεολαία και την πολιτική, τις διακοινοτικές επαφές μεταξύ των νέων και την ειρήνη στην Κύπρο. Οι λεπτομέρειες της έρευνας μαζί με εκτενείς συστάσεις πολιτικής και σημεία δράσης, που είναι σύμφωνα με το ψήφισμα-ορόσημο 2250 (2015) του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ σχετικά με τη «Νεολαία, την ειρήνη και την ασφάλεια», βρίσκονται στη λεπτομερή έκθεση πολιτικής των FES / PRIO.

ΝΕΟΛΑΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Όταν ρωτήθηκαν για το ενδιαφέρον τους στην πολιτική, το 63,6% των Τουρκοκυπρίων νέων και το 46% των Ελληνοκυπρίων νέων απάντησαν ότι γενικά «δεν ενδιαφέρονται» ή ενδιαφέρονται «λίγο». Ωστόσο, η υποκείμενη αιτία γι' αυτό δεν αφορά αποκλειστικά την πολιτική απάθεια της νεολαίας. Τα ευρήματα της έρευνας επιβεβαιώνουν την ευρεία έλλειψη εμπιστοσύνης των νέων στους πολιτικούς και τα πολιτικά κόμματα. Επίσης, σε αυτή την έλλειψη ενδιαφέροντος συμβάλλει και το αίσημα της ανεπαρκούς πολιτικής εκπροσώπησης των νέων.

Μόνο ένα μικρό ποσοστό των Ελληνοκυπρίων και των Τουρκοκυπρίων νέων πιστεύουν ότι εκπροσωπούνται επαρκώς στην πολιτική. Αντίθετα, το 70 τοις εκατό των Ελληνοκύπριων νέων και το 58,8 τοις εκατό των Τουρκοκύπριων νέων αισθάνονται ότι δεν εκπροσωπούνται επαρκώς στην πολιτική. Ένας 21χρονος Τουρκοκύπριος, σε μια συνέντευξη στο πλαίσιο του έργου YOUNPEACE-BUILDER, επιβεβαίωσε αυτή την κατάσταση: «Τα πολιτικά κόμματα δεν ενθαρρύνουν τους νέους να κατέλθουν ως υποψήφιοι και ούτε έχουν καμία πρόθεση να ανοίξουν τις πόρτες τους στη νεολαία».

Οι πολιτικοί, μεταξύ άλλων πολιτικών θεσμών και ατόμων, λαμβάνουν τα χαμηλότερα επίπεδα εμπιστοσύνης και στις δύο πλευρές του νησιού, με το 49,2 τοις εκατό των Ελληνοκυπρίων νέων και το 47,6 τοις εκατό των Τουρκοκυπρίων νέων να εκφράζουν έλλειψη εμπιστοσύνης. Μετά τους πολιτικούς, τόσο οι Ελληνοκύπριοι όσο και οι Τουρκοκύπριοι νέοι εξέφρασαν τα χαμηλότερα επίπεδα εμπιστοσύνης προς τα πολιτικά κόμματα και την κυβέρνηση. Ο Μουσταφά Ακιντζί και ο Νίκος Αναστασιάδης, οι ηγέτες των τουρκοκυπριακών και ελληνοκυπριακών κοινότητων, αντίστοιχα, έδειξαν να τυγχάνουν περισσότερης εμπιστοσύνης και στις δύο πλευρές του νησιού σε σύγκριση με τους πολιτικούς θεσμούς και στελέχη, με 35,2% και 16,8% αντίστοιχα. Αντίθετα,

τα τρία πιο αξιόπιστα ιδρύματα ήταν τα πανεπιστήμια (70,4 τοις εκατό), ο στρατός (33,6 τοις εκατό) και η δικαιοσύνη (33,2 τοις εκατό) στη νότια πλευρά, και ο στρατός (60,8 τοις εκατό), η αστυνομία (40 τοις εκατό) και ο πρόεδρος (35,2%) στη βόρεια.

ΔΙΑΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΕΠΑΦΕΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Μετά από δεκαετίες διαίρεσης, το άνοιγμα των σημείων ελέγχου μεταξύ των δύο πλευρών του νησιού το 2003, αποτέλεσε ένα επίτευγμα ορόσημο για τις διακοινοτικές επαφές. Παρόλο που οι Κύπριοι νέοι γεννήθηκαν και μεγάλωσαν σε μια διαιρεμένη χώρα, οι περισσότεροι δεν έχουν αναμνήσεις από την εποχή που τα σημεία ελέγχου έκλεισαν και οι δύο κοινότητες δεν μπορούσαν να έχουν καμία αλληλεπίδραση. Η συντριπτική πλειοψηφία των Κυπρίων νέων σήμερα μπορούν να επισκεφθούν την άλλη πλευρά, με εξαίρεση τους Τούρκους υπηκόους που ζουν στη βόρεια πλευρά.

Οι απόψεις των δύο κοινοτήτων αποκλίνουν σημαντικά ως προς το άνοιγμα νέων σημείων ελέγχου. Ενώ οι μισοί Τουρκοκύπριοι νέοι (50,4 τοις εκατό) «υποστηρίζουν» ή «υποστηρίζουν σίγουρα» την ύπαρξη περισσότερων σημείων ελέγχου, περισσότεροι από τους μισούς Ελληνοκύπριους νέους (53,6 τοις εκατό) εξέφρασαν την αντίθετη άποψη και «δεν υποστηρίζουν» ή «δεν υποστηρίζουν καθόλου» μια τέτοια πολιτική. Η ίδια διαφορά εμφανίζεται επίσης στη συχνότητα των διελεύσεων και στη διατήρηση της φιλίας μεταξύ πολιτών των δύο κοινοτήτων. Μόνο το 7,2% των Ελληνοκυπρίων νέων (σε σύγκριση με το 41,4 των Τουρκοκυπρίων νέων) δηλώνουν ότι περνούν τα σημεία ελέγχου κάθε μέρα, μερικές φορές κάθε εβδομάδα ή τουλάχιστον μία φορά το μήνα. Αντίθετα, το 38 τοις εκατό των Ελληνοκυπρίων νέων και το 24,9 τοις εκατό των Τουρκοκυπρίων νέων, λένε ότι δεν πηγαίνουν ποτέ στην άλλη πλευρά.

Όσον αφορά τις διακοινοτικές επαφές, οι Τουρκοκύπριοι νέοι είναι πιο θετικά διακείμενοι στο να συνάψουν φιλίες με τους Ελληνοκύπριους νέους από ό,τι οι Ελληνοκύπριοι. Ενώ το 48,8 τοις εκατό των Τουρκοκυπρίων νέων ερωτηθέντων λένε ότι έχουν φίλους από την άλλη κοινότητα, το ίδιο ισχύει μόνο για το 16,8% των Ελληνοκυπρίων νέων. Ανεξάρτητα από το πώς ορίζεται η φιλία, αυτές οι πληροφορίες είναι σημαντικές και δείχνουν ότι οι περισσότεροι Τουρκοκύπριοι νέοι, και η συντριπτική πλειοψηφία των Ελληνοκυπρίων νέων, δεν έχουν φίλους από την άλλη κοινότητα. Ωστόσο, η έρευνα κατέδειξε επίσης ότι τα αρνητικά αφηγήματα που απεικονίζουν την άλλη κοινότητα-ως «εχθρούς» ή «αναξιόπιστους» - δεν κυριαρχούν στη νοοτροπία των Κύπριων νέων. Επομένως, μπορεί να θεωρηθεί ότι αυτό το ζήτημα αντικατοπτρίζει κυρίως την έλλειψη κοινών και ασφαλών χώρων για την ενίσχυση αυτών των σχέσεων μεταξύ των δύο κοινοτήτων και ότι η δημιουργία τέτοιων χώρων μπορεί να αυξήσει την επιθυμία των νέων να κοινωνικοποιηθούν με την άλλη κοινότητα.

² Το δείγμα περιλαμβάνει 250 Ελληνοκύπριους και 250 Τουρκοκύπριους νέους ηλικίας μεταξύ 18 και 35 ετών. Η έρευνα ξεκίνησε στις 30 Νοεμβρίου 2019 στη βόρεια πλευρά και στις 3 Δεκεμβρίου 2019 στη νότια και ολοκληρώθηκε και για τις δύο πλευρές στις 10 Ιανουαρίου 2020. Το Συμβούλιο Δεοντολογίας του Πανεπιστημίου του Κόβεντρι παρείχε την έγκριση για την έρευνα. Η έρευνα είναι μέρος ενός ερευνητικού έργου με τίτλο «Ο ρόλος της νεολαίας στην οικοδόμηση της ειρήνης: Η υπόθεση της Κύπρου | YOUNPEACEBUILDER», το οποίο έλαβε χρηματοδότηση από το Πρόγραμμα για την Έρευνα και την Καινοτομία «Ορίζοντας 2020» της ΕΕ στο πλαίσιο της επιχορήγησης Marie Skłodowska-Curie.

Αυτές οι αρνητικές τάσεις μεταξύ των Ελληνοκυπρίων νέων δείχνουν σαφώς την επιτακτική ανάγκη να αναθεωρήσουν τη στάση τους προκειμένου να ευοδωθεί ο διακοινοτικός διάλογος. Ωστόσο, θα πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι η θετική τάση των Τουρκοκυπρίων νέων όσον αφορά τη διέλευση των σημείων ελέγχου, σχετίζεται με έναν παράγοντα διαφορετικό από τη συνύπαρξη, έχοντας πρόσβαση σε ευκαιρίες στην Κυπριακή Δημοκρατία (RoC) που απορρέουν από την ένταξη του κράτους στην ΕΕ 3. Το υψηλό ποσοστό των Τουρκοκυπρίων που ανέφεραν ότι δεν πήγαν στην άλλη πλευρά, οφείλεται στην παρουσία Τούρκων υπηκόων, οι οποίοι δεν επιτρέπεται να το πράξουν.

ΕΙΡΗΝΗ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Δεδομένου ότι το Κυπριακό είναι αναπόφευκτα συνδεδεμένο και επιδρά σε μεγάλο βαθμό στην καθημερινή ζωή της Ελληνοκυπριακής και Τουρκοκυπριακής κοινότητας, η έρευνα διερευνά επίσης τις αντιλήψεις των νέων για τις ατελείωτες διαπραγματεύσεις στην ειρηνευτική διαδικασία, πιθανά σενάρια λύσης και τα πιθανά αποτελέσματα μελλοντικών δημοψηφισμάτων.

Όπως δείχνουν τα δεδομένα της έρευνας, οι ερωτηθέντες νέοι και στις δύο πλευρές του νησιού είναι απαισιόδοξοι για την πρόοδο των διαπραγματεύσεων μεταξύ των ηγετών τους. Ως εκ τούτου, η συντριπτική πλειοψηφία των Ελληνοκυπρίων νέων (84,4%) και περίπου οι μισοί Τουρκοκύπριοι νέοι (51,2%) πιστεύουν ότι οι διαπραγματεύσεις για την εξεύρεση μίας βιώσιμης λύσης είναι μάταιες. Αυτός ο σκεπτικισμός είναι επίσης εμφανής στις απαντήσεις που δόθηκαν στις ανοιχτές ερωτήσεις σχετικά με τις προσδοκίες για το πότε θα μπορούσε να υπάρξει λύση στο Κυπριακό: περισσότεροι από τους μισούς από τους Κύπριους ερωτηθέντες νέους, ανέφεραν ότι πιστεύουν ότι δεν θα λυθεί ποτέ.

Το να υπάρξει υποστήριξη για διάφορα μοντέλα λύσεων, είναι αναπόφευκτη συνιστώσα κάθε έρευνας που διεξάγεται στην Κύπρο και οι ελληνοκυπριακές και τουρκοκυπριακές κοινότητες διαφωνούν με το προτιμώμενο μοντέλο λύσης. Σχετικά με το πιο προτιμώμενο σενάριο, υπάρχει μικρή απόκλιση στις συνολικές τάσεις μεταξύ των Κυπρίων νέων, αν και οι απαντήσεις που δόθηκαν από Ελληνοκύπριους και Τουρκοκύπριους νέους διαφέρουν αρκετά. Ενώ το 54 τοις εκατό της ελληνοκυπριακής νεολαίας «υποστηρίζει» ή «υποστηρίζει σίγουρα» την

ιδέα ενός ενιαίου κράτους, το 62,4 τοις εκατό των Τουρκοκυπρίων νέων προτιμούν δύο ξεχωριστά και διεθνώς αναγνωρισμένα κράτη. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας, το πιο δημοφιλές μοντέλο λύσης κάθε κοινότητας αντιπροσωπεύει τη λιγότερο προτιμώμενη λύση της άλλης κοινότητας. Ωστόσο, το δεύτερο πιο αποδεκτό μοντέλο λύσης για όλους τους Κύπριους είναι η διζωνική δικοινοτική ομοσπονδία, αν και οι Ελληνοκύπριοι ερωτηθέντες (18 τοις εκατό) υποστηρίζουν τη λύση αυτή πολύ λιγότερο από τους Τουρκοκύπριους (54 τοις εκατό). Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι η υποστήριξη στη λύση διζωνικής και δικοινοτικής ομοσπονδίας δεν διαφέρει σημαντικά μεταξύ των Τουρκοκυπρίων νέων τουρκικής καταγωγής.

Μία άλλη συχνή ερώτηση σε έρευνες στην Κύπρο σχετίζεται με τη συμπεριφορά των ψηφοφόρων σε πιθανά δημοψηφίσματα για λύση του κυπριακού. Περισσότεροι από τους μισούς Τουρκοκύπριους ερωτηθέντες δήλωσαν ότι θα ψήφιζαν «ναι» σε ένα τέτοιο δημοψήφισμα, ενώ μόλις το 34% των Ελληνοκύπριων νέων δήλωσε ότι θα ψήφιζε «ναι» σε ένα πιθανό δημοψήφισμα.

ΒΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΝΑ ΠΡΟΧΩΡΗΣΟΥΜΕ ΠΕΡΑ ΑΠΟ ΤΟΝ «ΜΟΝΟΛΟΓΟ»

Τα πορίσματα αυτής της έρευνας / έκθεσης στοχεύουν στην προώθηση μιας συζήτησης μεταξύ ακαδημαϊκών, εμπειρογνομόνων πολιτικής, οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και διεθνών τρίτων μερών που εργάζονται ενεργά επί τόπου. Από τα αποτελέσματα εξάγονται ορισμένα ξεκάθαρα συμπεράσματα και επισημαίνονται σημεία δράσης που –αν υλοποιηθούν– θα μπορούσαν να κάνουν την Κύπρο παράδειγμα για άλλες χώρες και να αποτελέσει μια σπάνια περίπτωση επιτυχούς εφαρμογής του ψηφίσματος 2250 του ΣΑΗΕ. Το ψήφισμα προσδιορίζει πέντε πυλώνες – συμμετοχή, προστασία, πρόληψη, συνεργασία και απεμπλοκή και επανένταξη - για να καταστεί δυνατή η συμμετοχή των νέων, ιδίως σε ειρηνευτικές διαδικασίες. Επομένως, τα βήματα για να προχωρήσουμε πέρα από τον «μονόλογο» περιλαμβάνουν:

- Αύξηση της πολιτικής εκπροσώπησης των νέων στη λήψη αποφάσεων σε όλα τα επίπεδα.
- Δημιουργία εναλλακτικών πλατφόρμων διαλόγου για την κατανόηση των αναγκών των νέων.
- Δημιουργία ασφαλών χώρων και δραστηριοτήτων για την προώθηση του διαλόγου και της συνεργασίας.
- Υποστήριξη και ενθάρρυνση ατομικών και συλλογικών πρωτοβουλιών των νέων.
- Δημιουργία Δικοινοτικής Τεχνικής Επιτροπής για τη Νεολαία που θα εκπροσωπεί όλους τους Κύπριους νέους στις προσπάθειες οικοδόμησης της ειρήνης.

Λεπτομέρειες όλων αυτών των βημάτων και των συστάσεων για την προώθηση μιας κουλτούρας «ειρήνης, αποδοχής, διαπολιτισμικού και διαθρησκευτικού διαλόγου για τη νεολαία» θα βρείτε στη λεπτομερή έκθεση πολιτικής (FESCyprus.org /cyprus.prio.org).

³ Η Τουρκική Δημοκρατία της Βόρειας Κύπρου (ΤΔΒΚ) αναγνωρίζεται μόνο από τη Δημοκρατία της Τουρκίας. Ενώ για την Τουρκία και τους Τουρκοκύπριους, ο Mustafa Akinçi υπηρετεί ως Πρόεδρος της ΤΔΒΚ, η διεθνής κοινότητα τον θεωρεί κοιντικό ηγέτη των Τουρκοκυπρίων. Καθώς η κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας παραμένει διεθνώς αναγνωρισμένη ως η κυβέρνηση ολόκληρου του νησιού, το σύνολο του νησιού θεωρείται πλέον ως μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ωστόσο, το κοιντικό κεκτημένο αναστέλλεται στη Βόρεια Κύπρο εν αναμονή πολιτικής διευθέτησης του κυπριακού προβλήματος (βλέπε πρωτόκολλο αριθ. 10 της συνθήκης προσχώρησης).

CONTACT**PRIO Cyprus Centre**

ΤΘ 25157 | 1307 Λευκωσία | Κύπρος

Email: cypriuscentre@prio.orgwww.prio.org/cyprus

Το PRIO ενθαρρύνει τους ερευνητές και τους συνεργάτες του να δημοσιεύουν τις εργασίες τους σε επιστημονικά περιοδικά και βιβλία, όπως και στη σειρά εκθέσεων, ανακοινώσεων και ενημερωτικών δελτίων του Ινστιτούτου. Κατά την ετοιμασία των δημοσιεύσεων αυτών, το Ινστιτούτο ασκεί ένα βασικό ποιοτικό έλεγχο, αλλά το ίδιο δεν υιοθετεί δική του άποψη γύρω από πολιτικά προβλήματα. Ενθαρρύνουμε τους ερευνητές να συμμετέχουν ενεργά σε δημόσιες συζητήσεις και τους δίνουμε πλήρη ελευθερία γνώμης. Επομένως, η ευθύνη και η αναγνώριση για τις υποθέσεις εργασίας, τις θεωρίες, τα ευρήματα και τις απόψεις που εκφράζονται στις εκδόσεις μας ανήκουν στους συγγραφείς. Οι απόψεις που εκφράζονται στην παρούσα μελέτη δεν αντικατοπτρίζουν οποιαδήποτε επίσημη άποψη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ούτε συνιστούν με οποιονδήποτε τρόπο αναγνώριση συνόρων ή περιοχών.

Friedrich-Ebert-Stiftung | Γραφείο Κύπρου

Στασάνδρου 20, Διαμέρισμα 401 |

1060 Λευκωσία | Κύπρος

Υπεύθυνος: Hubert Faustmann | Διευθυντής

Τηλέφωνο: +357 22 37 73 36

Email: office@fescyprus.orgΙστοσελίδα: www.fescyprus.orgwww.fescyprus.org

Οι απόψεις που εκφράζονται στην παρούσα δημοσίευση δεν αντιπροσωπεύουν απαραίτητα τις απόψεις του ιδρύματος Friedrich-Ebert-Stiftung.

© Friedrich-Ebert-Stiftung (FES) and Peace Research Institute Oslo (PRIO), 2020

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. Κανένα μέρος αυτής της δημοσίευσης δεν μπορεί να αναπαραχθεί, αποθηκευτεί σε μέσο επαναφοράς ή χρησιμοποιηθεί σε οποιαδήποτε μορφή ή με οποιοδήποτε μέσο, ηλεκτρονικό, μηχανικό, αντιγραφής, ηχογράφησης, ή αλλιώς, χωρίς τη γραπτή άδεια του/των κατόχου(-ων) των πνευματικών δικαιωμάτων.